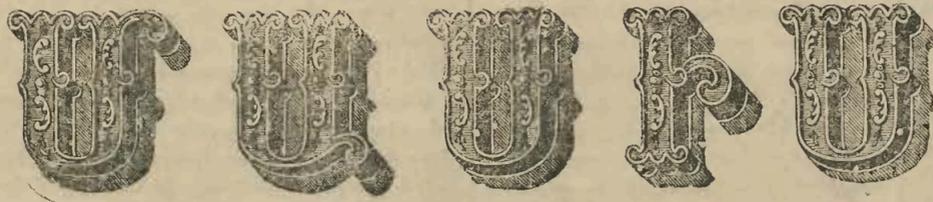


ՊԱՅՄԱՆՔ

Յարեկան գլխի Գորսոյ հմր. 10 ՄՆ՝
Ֆաւաւաց : 12 »
Վեցամս. : Գորսոյ : 3 »
: Ֆաւաւաց : 6 »
Ստոր երկիրներու : 2 1/2 1.
Գրանցման արդը մէկ անգամի հա-
մար 3 դուրոսը երկու անգամի հա-
մար 2 դրը է. աւելի անգամներու
համար զատ սակարկութիւն կը-
լայ :



Հ Ա Ն Ա Պ Ա Զ Օ Ր Ե Ա Յ

ՊԱՅՄԱՆՔ

Գուրու գնացած լրագրաց ճանրու
ձաբքը խնայութեան վրայ է :
Լրագրոյս վերաբերեալ շուտակ
կամ որ և ինչ գրութիւն խմբագրի
—Տնօրէնին պիտի ուղղուի : Գալա
Քիա Սանարքըրու շատակութիւ
198 : Նորո խան : Մասիսի գրասեն
եակը :
Հանրու ծախքը շիճարուած նա-
մակ չընդունուիր :
Չապուած նամակ, յոյ ուսած, և՛
ես չեն տրուիր :

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍՏՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ Յ ՅՈՒՆՎԱՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Անգղիոյ դեսպանին և Բ. Գրան
միջև ծագած դժուարութիւնը լուծ-
ւեցաւ : Ինչպէս որ երէկ ծանուցինք,
երկուշաբթի օրը Արք. Լէյարա Բ. Գու-
նը դեմոյ և պաշտօնակաճ յարաբե-
րութիւնը վերականգնեց : Ոստիկանու-
թեան նախարարին դուրսած թուղ-
թերը Տօքթ. Քեյօլէի վերադարձան,
և բանտարկեալ Հօճան Ե. Եւ-իւ-իւ-իւ-
լաւի դրան բանտէն արձակուելով
ոստիկանութեան նախարարը զայն իւր
կառն աւեր և երջողի պաշտօնը տա-
րեր է վեհ. Սուլթանին շնորհակա-
լութիւն յայտնելու համար իրեն ե-
ղած ներման տալիս, մինչդեռ իւր
ընտանիքն ալ Արք. Լէյարայի շնորհակա-
լութեան կերթար : Ահմէտ Եֆէնտի
Քիս կղզին պիտի բնակի մինչև որ ի-
րեն աւթիւ ծագած յուզմունքը լու-
րջովին անհետանայ, և տէրութեանէն
ամսական թոյակ մը պիտի ստանայ :

Այս դորձը տարբեր կերպիւ նը-
կատուեցաւ Եւրոպիոյ մէջ : Պէրլինի
դաշնագրին 62 յօդուածը կրօնական
ազատութիւնը նուիրող որոճած է.
բայց Նոս լրագիրը դիտել կուտայ
թէ այն յօդուածին մէջ կրօնական
ժաւաթում ընելու վերաբերեալ տրա-
մադրութիւն մը չկայ :

Իրօք՝ թէպէտ և ոմանք կրնան
կուսակցութեան ուղւով այս դէպքին
չափէ գուրու կարեւորութիւն մը տալ
յաչս պարզամտաց, բայց նորահաստ
մանգամ չկայ : Ահմէտ Եֆէնտի Ե-
ֆէնտին ինչ որ էր՝ նոյնն է : Ինք ա-
մենայն անտարբերութեամբ կրօնա-
կան գրքի թարգմանութիւն մը օրը
բազարը կերելի, ինչպէս որ մէկը վար-
դուովան Պ. Յակոբի ընտրած մի թատ-
րերգութիւնը կը թարգմանէ : Սիտյն
այն քանի մը մտնուանք մարդոց քով
էր, որք Ահմէտ Եֆէնտիի դէմ մահ-
ւան վճիռ արձակելով այս դէպքին
պատճառ տուին Արք. Լէյարայի դէս-
պանական այս վերքի կաշտութիւնը
կրնայ քանի մ'Անգղիոյ անձնա-
սիրութիւնը դողուել, և Անգղիական
թերթեր կրնան պարծիլ թէ անհո-
ւասիկ Մեծին Բրիտանիոյ ազդեցու-
թեամբ կրօնական ազատութիւնը
մեծ փայլ մ'ստացաւ : Սակայն այն
դատաւարի խեղճերն՝ որք տակաւին
իրենց վիճակին բարեօրնան կ'սպա-
սեն, կրնան ըսել թէ բարեկամ մե-
ղի նախ և առաջ անձնական ազա-
տութիւն, կենաց և ընչից ապահո-
վութիւն տուր : Ինչ փայլ, թէ կրօ-
նական ազատութիւնը Պրոտեստանտ
և վերացեալ յայրմանակի մի ստրու,
քանի որ վաւառաց մէջ վիճակը փո-
խանակ բարեօրնու՝ կը վատթարի :
Պէյարը փառայի պաշտօնին ալ Անգ-

ղիայիք բուական կարեւորութիւն
կուտային, բայց անհաւասիկ Նոս կը
ծաղրէ զայն և կըսէ թէ այս պ. շառ-
նատարն առանց բացորոշ հրահան-
դի մեկնած է, և ինք ևս չ'զիտեր
թէ ինչ պիտի ընէ փոքր Ասիոյ մէջ :
Իսկ Անգղիոյ հիւպատոսները մին-
չև հիմայ առատ տեղեկագրերը զը-
կեցին կապոյտ Տեւրակը լցնելու հա-
մար : Ինչպէս որ թղթակիցը իրենց
լրագրերուն էջերը լցնելու համար եր-
կուր նամակներ կը գրեն : Հիւպա-
տոսը ճանապարհորդութիւններ ալ
ըրին և ֆիւրք պէյերու հետ բա-
րեկամութիւն հաստատեցին : այս է
եղեր փոքր—Ասիոյ վրայ Անգղիոյ վե-
րացական պաշտպանութիւնը : Բայց
փոքր—Ասիոյ բարեկարգումները զի-
ցաբանութեան կարգ կանցնին, եւ
մշտական տագնապը ժողովուրդը կը
նեղէ, և տեղ տեղ բնակիչը սպիտէ կը
տուայտին Ահաւասիկ Անգղիոյ նաւա-
տորմին անեղ ցոյցերուն վրայ եղած
բարեօրնու : Սակայն դէպքերու վեր-
ջըն հասած չեմք, և ս'վ գիտէ թէ
վաղն ինչ նոր և յուզիչ գործեր կը-
նան պատահիլ :

Անգղիական լրագիրը կը ծանու-
ցանեն թէ Չինացի հեղինակ մը «Կեն-
դանի դժօրք» անուն գիրք մը հըրա-
տարակած է, որ պատկերներով կը
ցուցնէ եղեր ֆուր կոչուած Չինացի
գաղթական գործաւորաց Ամերիկա-
յի մէջ կրած տառապանքն, անխիղճ
չափազանց ձեւօք, որք այն պան-
դուխտ կառապաշտներն իբրև անբան
անասուն կը դորձած են եղեր : Քու-
րիներուն նաւարկութեան ժամանակ
քաղաքակիրթ նաւապետաց կողմէն
անց թու թիւն կը ցուցուի եղեր ա-
նոնց : Հեթանոս հեղինակի մը զգա-
ցումը վերաւորուելով այն անց թու-
թեանց վրայ, դանդաղ մանրամասնա-
բար նկարագրած է : Ամերիկայի մէջ,
ուր ըստ Պատ. Պ. Վուտի՝ «Աւետա-
րանն աւելի ազդեցութիւն ունի քան
այլուր», երբեմն սեղ երկրներու աչ-
խատութեան մ'մ հարստութիւն կը
վատակէին կալուածատէրք, և Տիկին
Պիլլըր Սթայլի վեպը կը հաստատէ թէ
քաղաքիներ կային՝ որք Աստուածա-
շունչէն վիպոյթութիւն բերելով դէրու-
թիւնը կ'արդարացնէին : Քանի որ
գերութիւնը վերջաւ, սեւերուն աչ-
խատութեան փոխարէն Չինացի քու-
րիներուն աչխատութիւնն անցած կե-
րելի : Նիւ-Եօքքի մէջ Թամանի-Թիկի
կոչուած գողերու խումբ մը տարի-
ներով քաղաքական պաշտօն բազ-
մեցաւ ժողովրդական ընտրութեամբ :
Ամերիկայի մէջ «Ամենակարող Տօլա-
րը» (Օրմայթի Տօլարը) աւելի ազդե-
ցութիւն ունի նաև քան այլուր : Ռու-
տի ինչ հոգ թէ Չինացի հեղ. պան-
դուխտներ իբրև գերի կամ կենդա-
նի գործածուին : Բայց չեմք զիտեր

թէ քաղաքիք ասոնց համար ալ Աստ-
ւածաշունչէն վիպոյթութիւն հանած են :

Հիւլենական լնդերն անլոյժ կը
մնայ, բայց Եանեայի Յոյները համար-
ձակ գործի մը ձեռնարկեցին : Օս-
մանեան կառավարութիւնն՝ ըստ 23
յօդուածոյ Պէրլինի դաշնագրին՝ եւ-
րոպական թուրքիոյ գաւառաց մէջ
յանձնախորհուրդներ կարգեց՝ տե-
ղական պիտայից համեմատ բարեկա-
րող ման ծրագրեր պատրաստելու հա-
մար կանոնադրի ձեռով : Եանեայի մէջ
քան հոգիէ յանձնախորհուրդ մը կաղ-
մուեցաւ, և կառավարութիւնն իւր
պատրաստած կանոնադրի ծրագիրն
Յունարէնի թարգմանել տալով աղ-
պագրել կուտար յանձնախորհրդի ան-
դամաց ցրուելու համար, որպէս զի
զայն կարգան և իրենց գիտողութիւն
ներն ընեն : Բայց երբ Եանեայի Յոյ-
ներն այս բանն իմացան, բողոքագիր
մ'ստորագրեցին, յորմէ օրինակ մը
զրկեցին վեց մեծ ահրութեանց ներ-
կայիչներուն, և օրինակ մ'ալ Պ. Քուն-
տուրիօթիթի, որ Հիւլենական դես-
պան է ի Կ. Պօլիս : Եանեայի Յոյները
կը դանդաւան թէ երբ իրենք քանի-
ցրս անգամ քաղաքական ազատու-
թիւն լնդերու էին, երբ Հիւլենա-
կան ֆոմիտէրը Կ. Պօլսոյ մէջ աշխու-
կերպիւ կը ցուցնէին թուրքիոյ և Յու-
նաստանի նոր սահմանն, երբ կը յու-
սային թէ Բ. Գունու և մեծ տէրու-
թիւնը իրենց բազմանքն ընդունելով
թոյլ կուտային իրենց Յունաստանի
և Եւրոպական քաղաքակիրթութեան
յառաջդիմութեանց ընկերացած Հիւ-
լենական ժողովրդեան հետ միանա-
լու և ներկայ ցաւայի քաղաքական
և ընկերական վիճակէն ելնելու, յան-
կարծ կրնանան թէ նոր բարեկարգ-
մանց հաւաքածոյ մը պիտի զրկուի ի
Կ. Պօլիս, որուն օրինակներն առա-
տօրէն տեսնուած են արդէն յաճախ
Օսմանեան գաւառաց մէջ :

Եանեայիք կը յայտարարեն թէ
ոյսայիսի միջոցներ չեն կրնար աղա-
տութեան բարիքէ զրկուելու դար-
ման լինիլ : Ռուտի մեծ ահրութեանց
բողոքելով կը ծանուցանեն թէ այն
բարեկարգումներն և մասնակի ինք-
նօրինութիւնը չեն ընդունիր : Թէ և
Յոյներէն ոմանք բարեկարգումն յանձ-
նախորհրդի գործողութեանց մասնակ-
ցին կառավարութեան ճնշմամբ, այ-
սու ամենայնիւ այս բանը չկրնար ժո-
ղովրդին քաղաքական զգայմունքը
բացատրել :

Եանեայի մէջ Օսմանեան պաշտօ-
նատարք կը կարծէին թէ այս ցոյցն
Հիւլենական կառավարութեան դրբը-
մանին եղած է : Բայց այն իրողու-
թիւնն իսկ որ Յունաստան կը յաջո-
վի այս անօրինական կուսակիցներ
զըս-
նելու Եանեայի ժողովրդեան մէջ, կը
հաստատէ թէ կրցած է ըստ բուսա-

կանին հեղինակներու զայն Հիւլենաց
այս անձնական ջանքէն դատ, իրենց
բարեկամներն ալ կախատին անոնց
օգտին համար : Անգղիոյ հեղինակէք՝
Պ. Կրատթոն և ուրիշներ կը յայտա-
րարեն թէ Յունաստանի անկախու-
թեան ժամանակ մեծ սխալ մը դոր-
ժուեցաւ Եպիւրոսի և Թեսալիոյ գա-
ւառներն անոր չարուելով : Պ. Պարս-
թըր մինչև անգամ յառաջ կերթոյ
առաջարկելու որ Բիւզանդեան կայս-
րութիւնը վերահաստատուի յօդուած
Յունաց, առանց ուշադրութիւն ը-
նելու թէ անոր մայրաքաղաքին մէջ
Յոյնք այսօր փոքրամասնութիւն կը
կազմեն, և իրենց քով ուրիշ տարբը-
ներ հաստատուած են աւելի ոգրու-
ւոր և բազմութիւն : Միթէ գործնա-
կան կրնա՞յ լինիլ յօդուած Յունաց
վերահաստատել ընկալնդեան կայս-
րութիւնն : — այսու ամենայնիւ Անգ-
ղիացի մ'է առաջարկութիւնն ընողը
Պէտք է յարել սակայն թէ աղա-
տական կուսակցութեան կը վերա-
բերի մինչդեռ պահպանողական մա-
սը չկրնար պայտիս կարծիք մ'ընդու-
նիլ : Գիտուեցան Անգղիացիք, որք
պնդելով թէ Հայաստանի մէջ Հայք
փոքրամասնութիւն կը կազմեն, ա-
նոնց քաղաքական իրաւունքն և Հա-
յաստանի անունն իսկ ժխտեցին :
Բայց անհաւասիկ Պ. Պարսթըր Յու-
նաց մեծամասնութիւն չ'կազմած տե-
ղերու համար Յունական կառավա-
րութիւնն կ'առաջարկէ, իրեն փաստ
ունենալով զխաւորագէտ թուրքիոյ
ներքին վիճակին անկարգութիւնը :
Քանի որ այս վիճակը անհա-
ւին ոչ միայն Բիւզանդեան կայսրու-
թեան վերադարձն երազողներ, այլ
և ուրիշ առաւել կամ նուազ արտա-
ւայ երազներն չափազանցութիւններ
կրնան տեսնուել, որք յուզմանց և
յիզափութութեանց նախաշարիքներ
կրնան լինիլ : Միթէ կարելի չէ՞ բա-
նաւոր և իրական բարեկարգում
ներով գահացուցիլ վիճակ մը հաս-
տատել, որով պայտիսի միաստակար
բաղներու վերջ տրուի : — ասոր հա-
մար բուական լուսաւոր կամք, ազ-
գու գործողութիւն և ճշմարիտ քա-
ղաքակիրթի ջանք միայն կը պակի :
որուն հետանքը ծանրացած է այ-
ժմ, և ազգայն վատնողներ կ'ըս-
պառնայ :

ՀՅՈՒՎԱՐԱՆ ԼՈՐՆԵՐ

Լուսար 12 յունի.
Գերմանիոյն եկած լուրեր կը հա-
ւատան թէ Ռուսիոյ գիտնորական պատ-
րաստութեանց գլխ. կառավարը կուսկոյց
Տէյնի նիս կը հաւատայ թէ Պ.
Սեպուրի ինչպէս ցեր է Կարաքոքի իշխա-
նին թէ Ռուսիոյ կայսեր մի քաղաքայ
ստորութիւնը միայն կրնայ հաստատու
կայ կարծիքն հանգարտել : Արիշ ըրու-

գիրք կըսեն թէ սահմանազրկին վրայ զօրաց գումարման վերաբերեալ լուրերն աշխարհ ճիշդ են, որ սպասիր յայտարարութիւն մը չկրնար ճշմարիտ ազդեցութիւն մ'ունենալ :

Տէյլի թէլէկրաֆ, որ Ռուսաց բանակին զէպ յարեմատ շարժմանց վրայ մանրամասնութիւններ հրատարակած էր, արդէն յիշեալ գործը կէտին Գերմանիոյ սահմանազրկ յարեմատներուն վրայ նոր մանրամասնութիւններ կուտայ :

Լոնտոն 15 յունիս.

Այս աստուտեան ֆայնիզ Պէրլինկէն հեռագիր մը կը հրատարակէ ծանուցանող թէ Ռուսական կառավարութիւնը Լեհաստանի մէջ զօրք գումարելուն վրայ ինքնակամ բացատրութիւններ տուաւ :

Այս բացատրութեանց նայելով, զօրաց համարներուն Թուրքիոյ խաղաղացման ազդեցութիւնն է : Այն կողմէն վիճակը քաջակերպ կ'ընկերուն պատճառաւ Ռուսիոյ ոչ ոք հարկադրեալ է Գրքով և Պէստրովայ մէջ ստուար սահմանազրկներ պահել և այն զօրքերն այժմ Լեհաստան կը զրկուին :

Կալիֆորնիայէ երկէ իրիկուն եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Մուհամմէտ Քան Գիւրիկն գրած է, և թէ ցեղերը կը յարգեն նոր յարձակում մ'ընեն և նոյն ժամանակ զէպ :

Կը կարծուի թէ Լորտ Լիթթոն չորսուի ուղէ բանակցութեան մասնէլ Մէրլի խանին կողմէն եկած դեպքում թեան հետ, և թէ Անգլիոյ պաշտպանութիւնը խնդրէ Ռուսիոյ կողմէ յարձակում կրելու պատահականութեան զէպ :

Լոնտոն 14 յունիս.

Ազգայնագիտական եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Կորտոն փաշան Եւրոպայ դնաց :

Կը հաւատան թէ Շիր Սի խանին անգրանիկ սրդին Ապուր Բահման խան Ռուսիոյն յԱֆղանստան փոխադրելով յայտարարութիւն մը հրատարակէր է, որոյ մէջ Աֆղանստանի գահը կը սահմանէ : Ասկայն այս դրոյցն հաստատող լուր մը չեկաւ :

Այս աստուտ հոստի հեռագիր

Փարիզ 14 յունիս.

Պ. Մարթէլ ծերակուսի ժողովին նախագահ ընտրեցաւ :

Լոնտոն 14 յունիս.

Սթընտրոտ լրագիրն Հոստին եկած հեռագրի մը յերով կը հաւատայ թէ Իստապուլի լրակցը Գարատապի պահանջմանց և Գրան կամոց զէպ Ալպտիմուց զիմադրութիւնը կը քաջադերեն :

Բեղրադ 14 յունիս.

Ռուսական Ալէքսանդր լրագիրը կը հաւատայ թէ Լոպանֆ իշխանը Լոնտոնի մէջ իւր նախորդ Շուվալովի կողմէն հաշտարար ընթացքը պիտի շարունակէ :

Լոնտոն 14 յունիս.

Table with 2 columns: Year (Year) and Amount (Amount). Rows include 1863, 1869, 1871, 1872, 1873, 1874, 1875, 1876, 1877, 1878, 1879, 1880, 1881, 1882, 1883, 1884, 1885, 1886, 1887, 1888, 1889, 1890.

Փարիզ 14 յունիս.

Table with 2 columns: Amount (Amount) and Amount (Amount). Rows include 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50, 55, 60, 65, 70, 75, 80, 85, 90, 95, 100.

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մեր երէկուան թուով քանի մը հեռագրերով անգլիական թերթերը հրատարակած էին, որ Ռուսաստանի անձին մը վրայ, որ պիտի ձերբակալուէր, ինչպէս նաև Եգիպտոսի նախորդ իրաւիկ իմասիկ փաշայի որդի Հասան փաշային վրայ, որ յանաւիր իրաւիկ մայրաքաղաքը եկած էր և տեղ չէր պատրաստուած իրեն համար : Երէկուան Մոնիթօր տիւ Բոսնիայի զօրքերն իրեն վրայ հետևեալ տեղեկութիւնները կը հրատարակէ :

Նախորդ իրաւիկ իմասիկ փաշայի

երրորդ որդի Հասան փաշան, որ անցեալ պատերազմին ժամանակ Եգիպտոսի գործը հրամանատարութիւն ըրած էր, Նախորդ ընտեղիէ ձանձրանալով, Կ. Պօլիս գալու համար Պրինսիպալի իտալական շոգենաւով ճանաչուցաւ, առանց նախապէս վեհաժողովին հաւանութիւնն ստանալու : Օտմանեան կառավարութիւնը Գարդանիկի իշխանութեանց հըրաման զրկեց, որպէս զի իտալական շոգենաւը ներքին համարուէր պէս, Հասան փաշան մէջէն առնուն և նաև իր անձին Նախորդ վերադարձունէն : Գարդանիկի ամբողջութեանց հրամանատարը չկրնար գործադրել այս հրամանն, ըստ որում իտալական զօրքն՝ որ շոգենաւին վրայ պարզուած էր, բաւական էր պաշտպանելու մէջի ճանապարհներն, և հետևաբար զՀասան փաշան : Երբեք նաև հրամանատարն յայտարարելով որ ինք Օսմ. իշխանութիւններէն հրաման չկրնար ընդունիլ, Հասան փաշան Կ. Պօլիս բերելու համար ներդուցին իւր ուղեգործութիւնը շարունակեց : Բայց Օտմանեան իշխանութիւնն Հասան փաշային գալուն վրայ անհանդուարութիւն կ'ըզար, և այս զգացումն աւելի զօրացած էր, երբ տեսնուեցաւ թէ նախորդ իրաւիկն որդին մայրաքաղաքը գալու վրայ կը պիտի իտալական շոգենաւը կիրակի օրն հաս կապուէր, և նաև Եգիպտոսի վերապահին հրաման տրուած էր որ շոգենաւը գալուն պէս զայն փոքրիկ շոգենաւներով պաշարէ և Հասան իշխանին դուրս ելնելն արգելէր :

Ռուսականութեան նախարար Հաֆիզ փաշան և ծովային նախարարն ինչպէս նաև արքունի պահապան զօրաց հրամանատար Տէրփիլ փաշան, օգին ստատիկ զբաղման ճնայելով, զի կրնար փարսաց փարսութեան պոշտօնատանը մէջ սպասեցին, բայց շոգենաւն հետևեալ օրն (երկուշաբթի) կէս օրուան ժամանակ միայն մայրաքաղաքը հասաւ : Յայնժամ Օտմանեան զբաղմանց նախարար և փոքր շոգենաւեր իտալական շոգենաւը պաշարեցին և ստատիկութեան նախարարը՝ ծովային նախարարն և Տէրփիլ փաշային ընկերակցութեամբ և բազմաթիւ ստատիկներով շոգենաւը դնաց : Հաֆիզ փաշան իմացուց նախորդ իտալիկ որդեգրին թէ՛ քաղաքական պատճառաց համար ներքին չէր իրեն Կ. Պօլիս ելնել, և հետևաբար հարկ է որ շուտով մեկնի, և թէ արքունի իրաւիկութեան շոգենաւը պատրաստ էր զինքը ամենալուր, Եգիպտոսի իշխանն յայտարարեց թէ ինք կը հնազանդի այս հրամանին, և Հնորհակալութիւն յայտանելով հանդերձ՝ չընդունեց իրաւիկներն շոգենաւով երթալ, այլ ըստ թէ իտալական շոգենաւով քանի մը ժամէն Գիւսթինիէ պիտի երթայ : Հաֆիզ փաշան գարձեալ առաջարկեց որ իրաւիկներն շոգենաւը նստի Գիւսթինիէ երթալու համար, բայց Հասան փաշան գարձեալ յանձնը հաւաք արքունի շոգենաւը նստի :

Այս միջոցին Կ. Պօլիս իտալական ընդհանուր հիւպատոս Պ. Նէկրի շոգենաւն եկաւ, և անմիջապէս դուրս հանել տուաւ թուրք ոստիկաններն, որք հոն մտած էին : Քիչ մ'ետքը թուրք նախարարը ալ մեկնեցան շոգենաւէն և Հասան փաշան մինակ թողուցին հոն :

Գիշերը կայսերական պալատէն թիկնապահ մ'եկաւ նստակալ մը, որ կը ծանուցանէր թէ իւր արգիւտումը թիկնապահութեան մ'արգիւտէր, և կը հրուիրէր զՀասան փաշան

որ սլալալուր գայ Եգիպտոսի իշխաններն ընդունեց այս հրուիրէն և երբ արդի պալատը գնաց, ուր յատկապէս սենեակներ պատրաստուած էին :

Մոնիթօր տիւ Բոսնիայ կըսէ թէ անկէ յետոյ տխուր դրոյցներ ելած են Հասան փաշայի վրայ, բայց անգլիական լրագիրն անհնար կը համարի այն դրոյցներն և կըսէ թէ վեհաժողովին բարի գզացումներն անոնց անհիմն լինելուն երաշխաւորութիւն մ'են :

Բ. Գուսթ Գուստաց կառավարիչներուն հաղորդած էր իւր ընդունած բարեկարգմանց պատճէնն, որպէս զի քննեն, և եթէ տեղական պիտոյից համեմատ բարեկարգի կէտեր դանեն, Բ. Գրան ներկայացնեն : Բանի մը նահանգներէ պատահաններն եկած լինելով նախարարութիւնը զաննք քննելու համար ի լուր հարգ պիտի դուրսարի :

Չմիւսից և Կ. Պօլիս թուրք լրագիրը գտնութեամբ կը ծանուցանէ թէ Սպարթակեան Մեծ Հաճի Յակոբ Էֆէնտին Չմիւսիցի բանտը գանուող ազգայն բանտարկելոց համար ձեռնուան այլ և այլ պիտոյք շնորհէր է :

Մոնիթօր տիւ Բոսնիայ լրագիրն իւր երէկուան թուով հետևեալ հետազոտող կը հրատարակէ .

«Հայէպ 113 յունիս. — Նուրեան էֆէնտին իսկնաւորներն վերջին եղելութեանց վրայ քննութիւն բանաւր համար Բոսնիայ կարգուեցաւ, և բարեկարգութիւնը վերահաստատուելու համար պէտք եղած միջոցները ձեռք առնելու մասին լրակատար իշխանութիւն տրուեցաւ իրեն : Յիշեալ լրագիրը կըսէ թէ Իւրքնաւորներն անկարգութեանց վրայ ասիէ առաջ որ և է լուր մ'եկած չէ :

Երէկ կամուրջին զարնուող Օտմանեան զբաղման օրակնիկէ զբաղման էր, և բազմաթիւ ժամանակ նարնիք բեռնաւորեալ նաւակ մ'ալ ընկղմեցաւ :

Տասն և եօթն հազար գրիւ (քիւլէ) Երկրագործներ բեռնաւորեալ Հեղինակն նաւ մ'երկուշաբթի գիշեր Սև ծովու ներդուցին բայց այլ կոծուելուն պատճառաւ յամաք ինկաւ, և միայն մէջի մարդիկն ազատեցան :

Table with 2 columns: Item (Item) and Amount (Amount). Rows include 41, 40,37, 40,33, 36, 380, 380, 6, 35, 20, 405.

Ա. Չ. Ա. Ս. Ի. Օ.

Կը լսեմք թէ նոր տարւոյ առթիւ Գեր. Օրմանեան Տ. Մարտիկ Ե. փարգուպտան և Մ. Չերազ էֆէնտին ոչ միայն Ռուսիոյ, այլ և Ռուսիանից, Սերպիոյ և Պարագուայի ներկայացուցչաց դնացեր են ի շնորհաւորութիւն ի դիմաց Ս. Պատրիարք հօր :

ՅԻՇԱՏԱԿԱԳԻՐ

(Շարժանութիւն և վերջին Բէ-ՉՅ15) Բարձր բանտարկեալ Չէյթուսից ընդհանուր և կառավարչ ներում շնորհուեցաւ : Մասնօրէն արդէն թէ ասանցմէ 140 հօգի Մարտի գատարանին առջև հանուելով գատարու :

նի ենթադրեալ և քանակն պատճոյ գատարուած էին, մինչդեռ ուրիշներ, ինչպէս Պոպիկ և իւր արանեակները, Չէյթուսի լիւրանց վերայ տպատան էին գտած : Ասանց երկու կարգն ալ ներում ընդունած ըլլալով այսօր երկնց ընտանեաց շիրք վերադարձած են :

Կառավարութեան ծախսը Չէյթուսի քաղաքին մէջ Բիւշիէ գործը լրացի մը հաստատութիւնն ալ նմանապէս որոշուած է : Այս հիմնարկութեան վերաբերեալ Կայսեր. հրովարտան հասարակայ կրթութեան և գանձուց պաշտօնատանց հաղորդուած է, Հեռուար հրուիր կարգացուած է Չէյթուսի հասարակութեան որ այս դպրոցին յատկանալի հոյր պատրաստեն : Դասաւոր Պօլսէն պիտի զրկուին :

Չէյթուսի այդ ինքունն աստանորդն որոշ տուրքի վերաճուեցաւ : Չէյթուսի այգեպանութիւնը շրջութէ ընդհանուր կերպիւ տեղույն քրքրիտանեայ ժողովրդեան ձեռքը կը գտնուի : Այս արոց գնահատութեան և հաւաքման միջոցին եղած զեղմանց պատճառաւ շատ անգամ սոցա գումարը 50 հազարը կանցնէր :

Այսօր այս աստանորդը կարուածական արոց նման հաստատուութիւն մը վերաճուած ըլլալով, Չէյթուսի և շրջակայից մէջ գտնուած այգիներուն համար 4587 դուրչի կապուեցաւ :

Ալպիստանի և Անտէրիսի կողմէն Չէյթուսի Գաղային ընդարձակումն ալ նոյնպէս ընդունուած է ըսկըրամբ Կայսերական հրովարտակը վիլայէթին սահմանական վերակազմութեան ստեղծ այս մասին հաստատութեան լինող յայտարարութիւնը կերպիւ գործադրութիւն կը տրուածուի :

Գալով Չէյթուսից շրջակայ տոճկարնակ Գաղայեան հետ ունեցած յարաբերութեանց ապահովման լինողոյն, սորա և սահմանաւորուելուն համար խել մը միջոցներ կարգի դրուած և գործողութեան են : Ի բաց առեալ յարաբերուած եկած յարձակմանց զէպ բնակիչները պահպանելու համար Չէյթուսի Գաղային մէջ հաստատուած 100 հոգիէ բաղկացեալ խումբ մը պարունակող զօրանոցը, երկու պահականոց ալ Ալպիստանի և Անտէրիսի մէջ շինուեցան, մին յերէճէր և միւսն ի կէօքուսն, որոց բնակիչներն են Չէրքէդներ և ուրիշ անկիւրի և լեռնայայտ ժողովուրդներ, Յիշեալ ամրացայ Եւրոպան չիւրիս մէջ Մարտի կեդրոն զօրաբաժնին զրկուած կանոնաւոր զօրաց փոքրիկ գումարտակներ դրուեցան :

10 րդ ինդիլը՝ որ վերջին խումբակութեանց միջոցին քրիստոնեայ ժողովուրդէն առնուած զինուց վերադարձումն էր, նոյնպէս ընդունուեցաւ կայսերական կառավարութեան կողմէ : Ասանցմէ այն ժամանակ Մարտի զինուորական շտաբանին յանձնուած մարը Չէյթուսի զրկուեցաւ, և քիչ առեւէն յանձնուած զով մը պիտի կազմուի այս զինքերն իրենց տեղերուն վերադարձնելու համար :

Գալով 11 րդ և վերջին կէտին, որ Ատանայի և Մարտի վրանարնակ ժողովրդոց ամեն ասրի որդեալ ժամանակներ Ռուսիոյ հողերուն մէջ մանկու ինդիլոյն կը վերաբերի, վերջիշեալ Կայսեր. հրովարտակին տրուած մարտութեանց համեմատ այս ժողովրդոց Չուքուր-Օլայի և ուրիշ տեղերու մէջ բնակութիւն հաստատելու համար այժմ Ատանայ գրաւուող Լիվա Արիֆ փաշային յանձն

Կեսարիա 4 Դեկտ. 1879

Խմբագրական ՏԵՐ

Պատուական Մատիոյ 2451 թըւոյն մէջ հրատարակուած Պրահայեց մակադրեայ երկու քերթուածոց վերջոյ թիւն թուոյն մէջ Ռ. Պերպերեան էֆէնտի մի քննադատութիւնը կարգացի որ երկրորդ քերթուածը թիւրախ (նշանկեան) քրտե է իւր քըննադատական նեակըուն, զորս երանի թէ յանդիւրար արձակած չըլլար և օգը միայն չլիբարտեր:

Երկրորդ (քերթուածը) առաջնոյն (Հ. Արսէնի) կը պարտի եղեր զիւր ատարձները, և հինգ բառ և երկու հաս ալ իմաստ ի մէջ բերած է իր ըսածներուն ի հաստատութիւն:

1. Բացարձակ որոշումներ զոր ցուցցած չէ թէ ուրտեղ դորձածեր է Մեծն Արսէն, մեք չենք յիշեր երբէք զայս բառ նոյն անունը քերթուոյն դորձոցը մէջ, և երբէք քան զերբէք պատմութիւն բառին ածականացեալ: նորս սին կոսկածը մեր մտքին ալ ազդելով շատ խաղարկեցինք անդ և չգտանք այս բառը բարեկար խորհուրդը յըզոյցեր էինք Մեծին խորհնոյ շարժապատ բառը անհնարով: 2. Խառնութիւն, մեր գիտակցութեան հակառակ այս բառն ալ շատ փնտրուցինք ու չգտանք Բագրատունոյն երկրացը մէջ: նախնիք դորձածը են զայս բառ: Ստիկաւայ Ստիկառես ըսած է Առաքելայքն յետօրիստոսի գերկիլ խաւարաբար ի ճաննչ լուսոյ ձգեցինք: իսկ թէպէտ քրտե թիւնուորը զի խաւարաբար տանի՞նք ալ օձին դառնութեան: իսկ Հայկին հրատարակմանէ շատ առաջ յաւերժայեանակ ի Հիւրիւղի դորձոց մէջը ընդ ազոտս կը յիշեմք: 3. Ռեալ ցուցը զայս բառ դորձածեր են թէ Մեծն Արսէն և թէ Արատիանդեղոս: 4. Գաւառ երկնք: անս յիշելի զէ Գէլ քննք երկնք, և ի փերն զգուտտ երկնայինս և ի Շիրակայինս պատմութեան: իսկ մեք ոչ թէ հաս կամ հան տեաներուս համար դորձածեր ենք, այլ երկինք բառին ձեւակերպութիւն տալով զի ծոց անհաւտ թեանս խաւարը կրկն պատկեր երեցուցեալս համար: 5. Թառեմ Տեր, տես խիտ շատ տեղեր թէ ի նախնիս և թէ յարդիս նման կամ անման պարագայից մէջ ի կիրարկեալ, զոր օրինակ վերջինս ըսած է զի գաւառային յարեալ յոսկեաց Արատիոյը» նման պարագայի մը մէջ:

Բայց ես թագրենք որ վերոյիշեալ հինգ բառը կամ ատարձները միայն Մեծին Արսէնի շարագրութեանց մէջ դորձածուած լինէր, ասկէ կը հեռուէր որ մեր քերթուածին այնչափ բազմութիւ բառերը ի սերը (ատարձ ըսածը) Բագրատունոյն պարտէինք, և եթէ բերէր մի քանի օրինակներ ևս, անոնց ալ վերիններուն բառերին շարժանանալուն ինչ երաշխաւորութիւն կայ, քանի որ մեր խիղճը կը վկայէ թէ զերթ ենք նորս կոսկածած բանէն Չարմանային այն է որ Խառնութիւն, Բացարձակ և այլլին պէս հաղիւ երբէք դորձածելի բառաց համար «Հ. Արսէնի սոխորական դորձածութիւնն է» կըսէ Պերպերեան էֆէնտին, իսկ մեք անսովոր դորձածութիւնն ալ չգտանք, եթէ գտնուէր ալ ցանցառ դորձածութեան անցուցի սահմանէն չէր կըրնար անցնիլ:

Ինքն ալ ունի կարգ մը բառեր քերթուածոցը մէջ դորձածած ինչպէս քննոյց, զեղանի, համանի, լուսայեղ եւ, որք Մեծին խորհնի դորձ

ծածութիւններէն են, եթէ ըսէի թէ «իւր տաղձը խորհնին կը պարտի» տաղայական կըլլար համար հեռու թիւնս:

Խմբագրական Մատիոյ համար երկու օրինակ առաջ կը բերէ: 1. «Գագ տեղերը ի շուր լուծեալ իջին ի վայրը ստատիկ անձրեկ տառն հաստեղերս հասարակութեան անեղ յեղյեղած անձրեկ տառերը անեղ էնտի» տառերուն խորհն կարգաբարտած է մեր մտքը մէջ Հայկը կարգաբարտած խորհն: իսկ 2րդ (գեանի բացուելու շարժեր բղխելը) մինչև իսկ մտանկի Պրահայեց կամ երկրացայ զանաւորակաւ դեպք մի է, անուանող Ամերիկայի երկրացործի պատմութեան մէջ շատ լաւ յիշուած: մեր մտքին անգամ չէր անցնէր զայս յօրինած ատեններն որ Մեծն Արսէն ալ դորձածեր է:

Մանրամասնութեանց գալով, ինչպէս որ Բագրատունին տեղերէն մին պակաս օրինակուած էր, զոր և ցուցցած էր մեծարդոյ Պերպերեանը, նոյնպէս նաև մերինն մէջէն սոց մի պակաս դրուած է և զոր ևս կը ցուցնեմ «և յոյժամուշ մշտապէս զիշեր դաշխարձ ընկել հրճեղեղի» տողէն վերջը պիտի աւելնայ այն է ի չեք լուծեղ գերդ մեզ ցնդեալ արտիւնս շոյն շոյն: Հիմա հրճեղեղ և ըզրհեղեղ տարբերութիւնը ամենամեծ կըլլայ:

Պ. Պերպերեան կը հարցնէ թէ «երկինք կը քին, Տէրը ուր պիտի կենայ» — կը կրի բայց «ընդ ստիք կը քին, երկինքը ուր ուրք որ ինչոյ դարձեալ իւր ստիղըներք և բայց գրեցուք թէ սաքին սակը պարագ մնայ, այնչափ անթիւ աստեղաց կա՞ծառ երկինց անդուող ին վրայ անկախարար կեցուցող Արտապետ չկրնար գատարկութեան մէջ կենալ: «միթէ զերկինս և զերկիր ևս ս՛ջ լուսուցում» ըսող Ամերիկայի և Ամերիկայի էսկիլն «ուր պիտի կենայ» ըսելը քանի գծողատեհ հարցում մի է, պատշաճութիւնը չէր ներքեր որ հրեշտակաց Արարիչը գէթ Հրեշտակի մը պէս անտրտ գատարկութեան մէջ սարսաղացայ դեմքով կանգուն կեցած ներկայացուէինք:

Գարձեալ կը հարցնէ «աստեղք ո՞ւր են, երբ երկինք կը խաւարն» — Այնքեւ ցուցուած է քերթուածին մէջ պատեղ երկինց զոր խառնք ստիմանք թագրել ի ծոց անհաւտութեան, իսկ աստեղց բոյլք մինչ յօղեղէնս ի վիշտն զիշտն և միթէ ամբողջ բանի մը շարժումը անկարող քանակով պատմուած ատեն, նոյն ամբողջ մասանց միայն ուրիշ մէկ դորձը չկրնար պատմուել, միթէ արամարտութեան դեմ է սա խառն ալ պատմութեան ողջոյն դեմ եղեալ գնայր ի Պարսկաստան, իսկ աշոյ թիւ նորին յետս ընդ կրունկն նահանջեցաւ:

Մտայեան Գրութեան
ԱՅԳԱՅԻՆ ԶՈՋԻՐ
Յ. Յ. Պարսեան

Լոյսի մէջ հրատարակեալ այլ և այլ անձանց կենսագրութիւններուն հատարածոյն է Գովաթեան արդարանէն ելած: մաքուր տպագրութեամբ:

Կեդրոնատի զին է Ղուկասեան զրատունը, նաև կը գտնուի Լոյսի զրատնետիւն և ամեն զրավաճառացքով և Սուճի Պողոս աղայի խանութը: զին կէս արձամբ մեծիտ:

նուած է հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուլ և գործադրել այնպիսի եղանակաւ մի, որ ապագային ասանք չկարենան վերադառնալ թիւնն և Սերատալոյ գաւառին սահմաններուն մէջ քայլել: Երկու ամսէ ի վեր Արթիֆ վաչա՝ իրեն յանձնուած այս կարևոր աշխատութիւնն ի գլուխ հանելու համար դորձի սկսած է:

Ի բաց առեալ այս խնդիրներն, որոց նպատաւոր լուծում մի գտած ըլլալը կը տեսնուի, կայսեր Բոմիսեւրաց ուղարկութիւնը դարձաւ նաև Ձէյթունի հանքային աշխատութեանց վրայ:

Այս Գաղային Բրիտանիայ ընդունակէք գարեբէ ի վեր հանք հանելու կըրաղէին Ձէյթունի քաղաքէն 6 ժամ հեռու Պէրուլ-Տաղ կոչուած լեռան մի վերայ: Այս սոյրտուր և փորատու լեռը ծովէն 9 հարար ստանալի բարձրութիւն ունի և Տորոսի այս կողմանց դուռոյն շրջակայեաց գագաթին է: Յիշեալ հանքը ժամանակաւ քիչ շատ արդիւնաւոր եղած էր, ընդգէտ այս լեռան ամենայն գուգն լեռնականայ իսկ դժուարաւ մտաշել ընդ երկրային կազմութեան յարուցած անհուն դժուարութեանց, և աշխատութեանց մէջ դորձածուած միջոցներուն ամենանախնական միջոց կին: Ի վերջոյ անդոյն անտեսական վարչութիւնն սակէ 20 տարւոյ շարժումով անաշխատ նիւթէն 20 0/0 տուրքով մի այս դորձն հարուածելու ձախարհ գաղափարն ունեցած է, որպէս զայս աւելնալով երկաթի առևտուրն մասին Եւրոպայի անեղած ոյժման մրցումն, այդ հանքին վիճակն աստիճանաբար յետախաղաց ընկալքի մը մէջ գտնուելու է: կայսեր Բոմիսեւր յարմար դասեցին այս առաքը 5 0/0 թ վերածել, որն որ այս օրինակ աշխատութեանց համար արդի հանքային օրինաց արամարձած արոց բարձրագոյնն է: Եռասու լի է որ այս հանքն իւր բեռէն այսպէս ազատելով առաւել կամ նուազ իւր նախնին դորձունեաց վիճակը վերտնն ստանայ:

Գաղալ վարչական դորձոց միւս ձեւերուն, կայս Բոմիսեւր չըրին այլ ինչ, այլ վերահաստատուել ինչ որ արդէն եղած էր վերջին մայիս ամսոյ մէջ, ի բաց առեալ հեռակա և ձիւտոր ժամատարներն, որք մեծագոյն մասամբ փոխուեցան: Աստիք այսօր կը բողբանու հաստար թըւուով անուած մահճատականերէ և Հայերէ, որոց գլուխը կը գտնուին երկու սպայք մին Մահճատական և միւսն Հայ:

Ձէյթունի Գաղային ելուճայից հաշուեցուցալը յատկացուելով հըրաման արուեցաւ Մարտի կեդր վարչութեան, որ այս Գաղային ստակ մի շանէ մինչև որ իւր ներքին ծախքերը չփոխուին, սպայ զի ապահովուի ապագային համար իւր կանոնաւոր ընթացքը:

Վիչ Սուլթանը 400 Օսմ. ոսկի շնորհեց նաև ի նպատակ վերջին խառնակութեանց ատեն վրաստոյ մահճատական ընտանեաց: Մասնատուր վի մը յանձնուեցաւ սոցա իւրուքան չիւրին ինկած բաժինն որոշել կրած վրաստոյ համեմատութեամբ:

ԲԵՐԱՅԻ ԹԱՂԸ

Գորոյ մեր ամենահարուստ և ամենակիրթ ազգայինք մեծաւ մասամբ կը բնակին Բերա, և Բերա այս և ուրիշ պատճառներով մինչդեռ տուղինը պէտք էր ըլլալ ազգային հաստատութեանց բարգաւաճման մասին, վերջապէս օրինակի տիրար մը միւս թողնէ:

բուն, չենք սխալիլ եթէ ըսենք թէ այսօր Պորոյ յետին թարգրուած վիճակէն շատ հեռի չէ: Մենք, թողեցիր, յետին ծայր վշտացած ենք անտեղով որ արդի տարւոյ վրայ կը հարկի, և ազգային կարգաձեւերը չեն վերականգնիլ, և ազգային փորձարար շատնար այն ընդոյնումն որ թողեցի աշակերտաց ստուար թիւը կըրտահանել բարձրագոյն հակառակ արդի հոգարարութեան անձնուէր աշխատանց: Աննք քիչ քիչ քիչ ազգը Բերայի մէջ ունի ընդարձակ կառուածներ, որոնք մեծ չորհէն ի վեր չեն ստեղծ այն արդիւնքն որ կ'սպասուէր: Սահմանադրութեան համաձայն՝ հոգարարութիւն մ'ընարուած է, կըսեն մեզ, այդ կառուածները վերադնելու և դանոնք եկամտաւոր արդիւր ընելու:

Մենք ուզեցինք հասկնալ ինչ վիճակի մէջ է անոնց վերադնութեան գործըն, և պատասխան տրուածը մի անձէ միայն կը բարկանայ այժմ, որ է Գարակիճեան Գրիգոր էֆէնտի: Ըստ մեզ, Սահմանադրութիւնը շարժանդեր որ հոգարարութիւն մը այս ամենաարագ միտդեմական ձեւն ունենայ, խնդիր մը որ ազգային Վարչութեան ուղարկութիւնը գրաւած պէտք է ըլլար: Այս պարագային զմեզ բաւական չփոխեց: Փոյթ չէ ընելիքը, սակայն այս կէտը չէ: Մեր միակ ցանկութիւնն է գործ տեսնել, հոգ չենք ընել թէ որ՞ն և քանի՞ անձի ձեռքը կը կատարուի այն: Բայց երկանն այն երեցու մեզ, որ Գարակիճեան Գրիգոր էֆ. չէ ներկայացուցած իւր պաշտօնավարութեան համարն և ոչ մի ազգային մարմնոց: Ազգայնական այս պաշտօն, որ 7-8 տարի է ի վեր կը վարէ, անշուշտ իրեն բաւական աշխատութիւն պատճառած է, որոչ համար թողեցի ջերմարար շնորհակալ ըլլալով հանդերձ կը փոխաբերին նաև ըստանալ սոյն ազգային ձեռնարկին վրայ մանրամասն համար մը: Սահմանադրութիւնը զմեզ վարձարձուցեր է հաշիւ խնդրել խորհուրդար մեր ամեն պաշտօնաւորներէն, և այս ներկայ զէպքին մէջ ալ մենք կուզենք միայն ի գործ դնել մեր քահարպետի իրաւունքներն, որոնք անբնարարելի են:

Գարակիճեան էֆէնտին մեր այս փոխարն յայտնեալ համար լրագրութիւնը միջնորդ չընած՝ Բերայի Թաղ Խորհրդէն փորձեցինք անդեկանալ այդ ամենակարևոր խնդրոյն վրայ, բայց Թաղ Խորհուրդն թիւն թէ յարարեալութիւն մը չէ կարողացած հաստատել հոգարարութիւն էֆէնտին հետ, որ միշտ մերժեր է անոր հաշիւ տալ: Ինչ անբնական վիճակ մեզ պարգևեր են: Բերայցիքս ունենանք մեր թողին մէջ կառուածներ, ունենանք Թաղ Խորհուրդ մը և տէր չլինինք թողին կառուածոց, իւրաւունք չունենանք հաշուառուի պատճառ կատարելու, բաւական դարձանալ է այս: Ինչ և ալ ըլլայ մեր այս դերքը, ոչ այլ ևս իբր Բերայի, այլ իբր պարզ Հայ անհատ, կը ցանկանք զիտուել թէ Բերայի կառուածներն որ՞ն կը պատկանին, որ՞ն սեղանադրութիւն են, ինչ պայմաններու տակ են, և եթէ Գրիգոր էֆէնտի Գարակիճեան ինքզինքն ազգային կողմէն կարգուած պաշտօնեաց մը կը ձանչէ, բարեհաճի մեզ մի անգամ յայտարարել թէ ազգին ո՞ր մարմնոյն հաշիւ տալու պարտաւոր կ'ըզայ իւր անձը: Որքն և ըլլայ այս մարմինը, Ազգ. Վարչութիւն, կամ Թաղ Խորհուրդ, կը խնդրենք Գրիգոր էֆէնտինն որ ութամեայ դորձուցութեանց հաշիւները տալով հաճի փոխալ ամեն կողմ եղած այս արդար արհանգը գոհացնելու: Մենք լուսնիւ պահեցինք մինչև այսօր այն երկիւզով որ գուցէ կը վերադառնէր անոր զիւրազգածութիւնը: Թո՞ղ ներքէ մեզ այլ ևս համարեալ չունենանա՞նք, զի՞ մեզի համար՝ խորին վիշտ մ'է անեանք Բերայի մէջ ազգային կեանքին թուլութիւնը, որու ոգևորելուն միակ ատիլը պիտի ըլլայ կառուածոց խնդրոյն լուծումը:

Պարտ է իրաւունք
Բերա 1 յունի. 1880

